

'ละครเมืองคามา'

จากแนวคิดสะท้อนปัญหา

สู่พลังเยาวชนเปลี่ยนสังคม

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถือเป็นสถาบันที่มีนิสิตและเยาวชนให้ความสนใจเกี่ยวกับศิลปะด้านการละครเป็นจำนวนมาก ปัจจุบันหลายคณะมีละครประจำปีของแต่ละคณะ หนึ่งในนั้นคือ **"กลุ่มสื่อสารมวลชน การละคร"** จากสาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ ได้เปิดการเรียนการสอนในรายวิชาการแสดงละคร และรายวิชาละครเพื่อการเปลี่ยนแปลง เป็นวิชาเลือกสำหรับนักศึกษาที่สนใจกระบวนการละครโดยตรง โดยได้เปิดสอนในหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต ในปี 2555 การทำกิจกรรมด้านละคร ทำให้กลุ่มสื่อสารมวลชน การละครได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านทักษะละครกับคนกลุ่มต่างๆ ในชุมชน ได้ใช้กระบวนการละครในการสะท้อนปัญหาของชุมชน หรือการนำทักษะละครไปถ่ายทอดให้กับกลุ่มเยาวชน เพื่อนำไปใช้เป็นสื่อในการบอกเล่าประเด็นที่มีผลกระทบต่อสังคม

ทั้งนี้ พบว่า **"กระบวนการละคร"** ไม่ใช่เพียงการแสดงออกด้านร่างกายให้ผู้ชมได้ชมเท่านั้น หากยังหมายรวมถึงการคิด ค้นคว้า ถกเถียง ตั้งคำถาม แลกเปลี่ยน และนำเสนออย่างมีศิลปะ ซึ่งทั้งหมดนี้หล่อหลอมให้คนทำละครได้ปรับเปลี่ยนตัวเอง เพื่อเรียนรู้การดำรงชีวิตในสังคม

"เทศกาลละครเมืองคามา" ตอน "มดสร้างโลก" ที่ถูกจัดแสดงขึ้นเมื่อเร็วๆ นี้ ก็อยู่ภายใต้โครงการเยาวชนนักการละครสะท้อนปัญหา โดยการสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) มูลนิธิสื่อชาวบ้าน (มะขามป้อม) โครงการละครเพื่อการเปลี่ยนแปลง ร่วมกับคณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งประกอบด้วยภาคีเครือข่ายจากองค์กรท้องถิ่นหลากหลายสาขา ทั้งสถาบันการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ประถมศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)

"เทศกาลละครเมืองคามา" ตอน "มดสร้างโลก" เกิดขึ้นจากแนวคิดที่ต้องการรวบรวมกลุ่มนักการละครรุ่นใหม่ ที่ผ่านการอบรมละครจากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตามแนวคิดละครเพื่อการเปลี่ยนแปลง (Transformative Theatre) ด้วยหวังว่าคนรุ่นใหม่จะสามารถพัฒนาความรู้ หลุดจากกรอบเดิมๆ เกิดการแลกเปลี่ยนทัศนคติใหม่ๆ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาทักษะชีวิต ทั้งในการแก้ปัญหา การปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้างและชุมชน พัฒนาทัศนคติในการมองปัญหารอบตัว และนำไปสู่การใช้ชีวิตอย่างมีปัญญา

พิษณุรักษ์ ปิตาทะสังข์ อาจารย์ประจำหลักสูตร
นิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม บอกว่า การพัฒนาหลักสูตรละครเพื่อการ

เปลี่ยนแปลง สามารถเป็นการปูพื้นฐานและสร้างองค์
ความรู้ด้านการละคร เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสาร
ระหว่างกัน ในชุมชน เป็นการรวบรวมเครือข่ายคนทำงาน

ละครให้เกิดขึ้นใน จ.มหาสารคาม เพื่อ
ปลูกฝังเยาวชนให้มีความรู้และทักษะ
เกี่ยวกับละครเพิ่มขึ้น

“เราเชื่อในเรื่องของพลังเล็กๆ ที่มัน
สามารถรวมตัวกันและเปลี่ยนแปลงสิ่ง
รอบๆ ตัวได้ เราเชื่อว่ากลุ่มเป้าหมายใน
เทศกาลละครเมืองคาม ตอนมดสร้าง
โลกครั้งนี้ เป็นเยาวชนเสียส่วนใหญ่ ซึ่ง
เยาวชนก็เหมือนพลังเล็กๆ ที่จะสามารถ

เปลี่ยนแปลงชุมชนได้

ขณะที่ **พฤษ พหลกุลบุตร** หัวหน้าโครงการละครเพื่อการเปลี่ยนแปลง กลุ่มมะขามป้อม เสริมว่า การแสดงละครในเทศกาลละครเมืองคามา จากกลุ่มนักการละครมีทั้งหมด 10 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเยาวชนบ้านสองเหนือ อ.เมืองมหาสารคาม กลุ่มอ๊กแพง จากเครือข่ายเด็กและเยาวชน อ.นาดูน กลุ่มแมวดำ จากวิทยาลัยอาชีวศึกษามหาสารคาม กลุ่มอ๊กนะเซียงยีน จากโรงเรียนเซียงยีนพิทยาคม อ.เซียงยีน กลุ่มอ๊กแพง จากโรงเรียนนาดูนประชาสรรค์ อ.นาดูน กลุ่มศิลปกรรมศาสตร์ จากคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กลุ่มศึกษาศาสตร์ จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ในแผนกถ่ายภาพด้วยกัน ซึ่งในการแสดงชุด **"เลือดดีเดียวกัน"** ได้แรงบันดาลใจมาจากประสบการณ์จริง ของ 2 วิทยาลัยที่มีเรื่องบาดหมางกัน พบเจอกันที่ไหนจะมีเรื่องกันทุกที่ตลอดเวลา

"กระทั่งเกิดเหตุการณ์สูญเสียครั้งใหญ่ที่ทำให้ทั้งสองกลุ่มหยุดต่อยตีกัน กลุ่มแมวดำรู้สึกภูมิใจที่ได้มาเป็นส่วนหนึ่งในการแสดงละครครั้งนี้ ทำให้ผมและเพื่อนได้รู้จักผู้คนเพิ่มมากขึ้น ทำให้กล้าแสดงออกทางด้านความคิดและการปฏิบัติ หลังจากงานละครเมืองคามาจบลง กลุ่มแมวดำจะไม่หยุดและจบลงเพียงเท่านี้ กลุ่มแมวดำจะแสดงละครเรื่องชีวิตศึกษา จะแสดงต่อไปเรื่อยๆ และจับกลุ่มกันต่อไป"

พินนุรักษ์ ปิตาทะสังข์

พฤษ พหลกุลบุตร

นาวา ภิญโญยาง

มหาสารคาม กลุ่ม SOS จากสาขานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กลุ่มโนอาร์ จากสาขานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และกลุ่มยาฮุก จากสาขานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

"พฤษ" ระบุว่า กระบวนการละครไม่ใช่แค่ฝึกให้นักแสดง หรือนักละครอย่างเดียว แต่กระบวนการเหล่านี้จะช่วยให้พวกเขามีทักษะ มีวิถีคิดติดตัวพวกเขาต่อไปในอนาคตด้วย

ด้าน นาวา ภิญโญยาง นักศึกษาชั้น ปวช.2 แผนกถ่ายภาพ หนึ่งในนักแสดงจากกลุ่มแมวดำ วิทยาลัยอาชีวศึกษามหาสารคาม เผยว่า ได้รู้จักการแสดงละครเร่ และเข้าร่วมโครงการละครเมืองคามา จากการเชิญชวนของรุ่นพี่ศิษย์เก่าอาชีวมหาสารคาม ใช้ชื่อกลุ่มว่า "แมวดำ" มีสมาชิกทั้งหมด 10 คน เป็นเพื่อนๆ ที่เรียน

"นาวา" ทั้งทายว่า การได้มาร่วมแสดงครั้งนี้เป็นการบอกรู้ว่าเราก็คงทำได้ เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ทำให้ได้เจอเพื่อนใหม่ การทำงานและสังคมใหม่ๆ ให้ได้เรียนรู้ สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ ซึ่งเยาวชนก็เป็นหนึ่งพลังสำคัญที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงสังคมในอนาคตต่อไปได้

สุคนธ์ทิพย์ กำธรเจริญ